

Fàtima Bosch i Tubert

MEDALLA D'HONOR 2025

Premis de la Xarxa Vives d'Universitats

UNIVERSITAT DE BARCELONA
17 de JULIOL de 2025

LAUDATIO Francesc Gòdia Casablanças, professor del Departament d'Enginyeria Química, Biològica i Ambiental de la Universitat Autònoma de Barcelona

Utilitzar els gens per curar malalties: pot semblar una frase fàcil de dir, però portar-la del concepte a la pràctica, fer que arribi als pacients, requereix un esforç colossal i una tenacitat encomiable. La professora Fàtima Bosch ha recorregut un llarg camí per fer-ho possible. I ho ha fet des de Catalunya mirant al món, amb la gosadia i determinació d'una exploradora endinsant-se en territoris nous, més enllà de les fronteres del coneixement establertes en el seu camp de recerca.

Tenaç, lluitadora, convençuda de l'objectiu, coneixedora de la complexitat del repte, ha sabut no defallir des que després de completar la seva tesis sobre aspectes metabòlics associats a la diabetis, l'any 1985, decidís iniciar el repte de tractar-la mitjançant teràpia gènica, en un moment en el que aquesta disciplina no s'havia encara ni configurat.

Va ampliar la seva formació postdoctoral als Estats Units (a les universitats Vanderbilt, Case Western Reserve i l'Institut Nacional del Càncer). L'any 1998 va esdevenir catedràtica de Bioquímica i Biologia Molecular a la Universitat Autònoma de Barcelona, on des de l'any 2003 dirigeix el Centre de Biotecnologia Animal i Teràpia Gènica (CBATEG). En aquells moments, a l'indar del canvi de segle, la visió, la determinació i la perseverança de persones com ella van obrir les portes a noves aproximacions terapèutiques per a malalties associades a trastorns dels gens.

La investigació disruptiva que ha dut a terme, sempre amb l'objectiu de portar les teràpies gèniques als pacients, ha tingut una influència enorme en la maduresa actual d'aquest àmbit. Tanmateix, aquest és avui dia un dels reptes que té al davant la teràpia gènica i en el que s'enfoca una part de la seva recerca: aconseguir que les teràpies siguin més assequibles i puguin arribar a més pacients, tant de malalties rares que afecten a un nombre molt baix de persones, com de malalties prevalents. Aquest compromís social, aquesta voluntat d'arribar a fer tot el recorregut des de la recerca a la clínica, l'han guiada en tot el seu camí.

Avui que rep la Medalla d'Honor de la Xarxa Vives d'Universitats, vull destacar que la professora Bosch ha tingut assoliments excepcionals en les múltiples facetes de la vida d'una acadèmica: educació, recerca bàsica i translacional, transferència tecnològica, emprenedoria i compromís social.

La seva excel·lència científica, la seva visió pionera, el seu rigor metodològic, i la seva determinació li han permès dur a terme projectes disruptius. Sense dubte, és

una de les investigadores més influents en teràpia gènica a escala mundial en les últimes dècades i és considerada una de les pioneres en aquest camp. I tot això ho ha fet compaginant-ho amb la vida familiar, l'educació del seu fill, i defensant i promovent el paper de la dona en la ciència i divulgant la ciència a la societat.

La seva recerca en teràpies gèniques mitjançant vectors adenoassociats per a malalties metabòliques i neurodegeneratives, tant prevalents com rares, ha donat lloc a resultats transformadors. Ha desenvolupat teràpies gèniques per a l'esteatohepatitis metabòlica (MASH), la diabetis tipus 1 i 2 i l'obesitat, així com per a trastorns metabòlics i neurodegeneratius hereditaris greus, com les mucopolisacàridosis (MPS). Quatre tractaments de teràpia gènica desenvolupats al seu laboratori han rebut la designació de medicament orfe per les agències reguladores dels medicaments, i actualment està en marxa un assaig clínic per a una d'elles. Amb més de 180 publicacions científiques i 30 patents, moltes de les quals han estat llicenciades a empreses biotecnològiques i farmacèutiques, el seu treball és un exemple de transferència de la recerca acadèmica.

El compromís de la professora Bosch per connectar l'acadèmia i la indústria és excepcional. De fet, només mitjançant la col·laboració amb empreses com a agents clau per cobrir el buit des de la investigació inicial fins a l'aplicació clínica es poden assolir avenços reals en recerca translacional, portant teràpies salvadores als pacients, i ella ho està fent possible. La UAB ha llicenciat dos programes de teràpia gènica desenvolupats al seu laboratori per a la diabetis tipus 1 a l'empresa biofarmacèutica americana Kriya Therapeutics. En el camp de la MASH, la diabetis tipus 2 i l'obesitat, va fundar Tramontane Therapeutics, ara integrada a Kriya Therapeutics. En el cas de les mucopolisacàridosis (MPS), va liderar una sòlida aliança públic-privada entre la UAB i Esteve Pharmaceuticals. A més, és cofundadora de l'empresa Telomere Therapeutics, centrada en el desenvolupament de teràpies gèniques per a la fibrosi pulmonar. Voldria fer notar aquí aquesta voluntat de mantenir les arrels pròpies, tot i treballar en un entorn molt internacional com el de la recerca biomèdica, en un detall com anomenar l'empresa que va crear Tramontane, el vent que l'ha acompanyada tota la seva vida des del seu Empordà natal.

També vull destacar el seu paper formador i la seva capacitat de crear un equip de recerca d'excel·lència. Pel seu laboratori ha passat un elevat nombre de joves investigadors que han crescut i consolidat la seva carrera gràcies a l'educació i l'estímul rebuts d'ella. Molts d'ells són avui professionals excel·lents arreu del món i portaran sempre amb ells l'excel·lència científica, l'esperit investigador, el compromís social i la qualitat humana que ella els ha transmès. També ha estat

molt activa en la formació universitària a nivell d'estudis de grau i màster, en les assignatures Teràpia Gènica i Animals Transgènics, als programes de Bioquímica Biotecnologia, Genètica i Ciències Biomèdiques de la UAB, inspirant generacions d'estudiants als quals ha obert les portes d'aquest camp revolucionari.

El seu lideratge s'estén a nombroses societats científiques i iniciatives, com ara la seva condició de membre fundadora i presidenta de la Societat Espanyola i Europea de Teràpia Gènica i Cel·lular i vicepresidenta de la Associació Europea per a l'Estudi de la Diabetis. També contribueix amb la seva experiència al grup d'experts en dopatge gènic de l'Agència Mundial Antidopatge i és membre de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona.

Els mèrits de la professora Bosch han estat reconeguts amb nombrosos premis, com el premi Rei Joan Carles I, la Medalla Narcís Monturiol, la Creu de Sant Jordi, el premi Alberto Sols de la Societat Espanyola de Diabetis, el *Jacob's Ladder Norman Saunders International Research Prize* del Canadà, el premi del Consell Social de la UAB a la Transferència Tecnològica i la "Fulla de Figuera de Plata" de l'Ajuntament de Figueres, un reconeixement molt especial de la seva ciutat natal.

Avui, saludo la distinció que rep la professora Bosch per part de la Xarxa Vives d'Universitats, reconeixement molt merescut per a ella, la seva trajectòria acadèmica, i també extensiu als equips de recerca que l'han acompanyada en tota aquesta dilatada carrera. De bon segur serà referència i inspiració excepcionals per a la comunitat científica i acadèmica del nostre entorn.

Moltes felicitats professora Bosch i moltes gràcies.

Francesc Gòdia Casablanças

**Professor del Departament d'Enginyeria Química, Biològica i Ambiental
Universitat Autònoma de Barcelona**

Xarxa Vives

d'universitats

Universitat Abat Oliba CEU
Universitat d'Alacant
Universitat d'Andorra
Universitat Autònoma de Barcelona
Universitat de Barcelona
Universitat CEU Cardenal Herrera
Universitat de Girona
Universitat de les Illes Balears
Universitat Internacional de Catalunya
Universitat Jaume I
Universitat de Lleida
Universitat Miguel Hernández d'Elx
Universitat Oberta de Catalunya
Universitat de Perpinyà Via Domitia
Universitat Politècnica de Catalunya
Universitat Politècnica de València
Universitat Pompeu Fabra
Universitat Ramon Llull
Universitat Rovira i Virgili
Universitat de Sàsser
Universitat de València
Universitat de Vic · Universitat
Central de Catalunya

vives.org

.....
xarxa@vives.org

